

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Комисия за енергийно
и водно регулиране

РЕШЕНИЕ

№ Ц-34
от 28.12.2023 г.

КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

на закрито заседание, проведено на 28.12.2023 г., след като разгледа Решение № 2547 от 17.03.2022 г. на Върховния административен съд, по адм. дело № 5544 от 2021 г., с което е оставено в сила Решение № 1839 от 22.03.2021 г. на Административен съд - София град, Трето отделение, 55 състав по адм. дело № 7404 от 2020 г., с което се отменя Решение № Ц-28 от 01.07.2020 г. на Комисията за енергийно и водно регулиране, в частта му по т. 6 и преписката се връща за ново произнасяне при спазване на дадените указания по тълкуване и прилагане на закона, установи следното:

С Решение № Ц-28 от 01.07.2020 г. Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията), считано от 01.07.2020 г., е утвърдила пределни цени на топлинната енергия и е определила преференциални цени и премии на електрическата енергия, произведена по високоефективен комбиниран начин от централи с комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия, при прилагане на метода на ценово регулиране „норма на възвръщаемост на капитала“ на дружества от сектор „Топлоенергетика“. По т. 6 от посоченото решение Комисията е утвърдила на „Топлофикация - Враца“ ЕАД цени на електрическата и топлинната енергия, както следва: преференциална цена на електрическата енергия (без ДДС) – 182,02 лв./MWh, премия по чл. 33а от Закона за енергетиката (ЗЕ) – 92,59 лв./MWh, еднокомпонентна цена на топлинната енергия с топлоносител гореща вода (без ДДС) – 79,15 лв./MWh, при ценообразуващи елементи на цените: необходими годишни приходи – 16 484 хил. лв., в т. ч.: разходи – 15 985 хил. лв., от които условно-постоянни – 5 216 хил. лв. и променливи – 10 769 хил. лв.; регулаторна база на активите – 10 065 хил. лв., норма на възвръщаемост – 4,96%, при количество електрическа енергия от високоефективно комбинирано производство – 55 575 MWh, количество топлинна енергия с топлоносител гореща вода – 80 469 MWh.

По жалба на „Топлофикация - Враца“ ЕАД, с Решение № 1839 от 22.03.2021 г. на Административен съд - София град (АССГ), Трето отделение, 55 състав по адм. дело № 7404 от 2020 г., оставено в сила с Решение № 2547 от 17.03.2022 г. на Върховния административен съд (ВАС) по адм. дело № 5544 от 2021 г., е отменено Решение № Ц-28 от 01.07.2020 г., в частта му по т. 6, и преписката е върната на КЕВР за ново произнасяне при съобразяване на дадените задължителни указания по тълкуване и прилагане на закона.

АССГ е приел, че утвърдените от КЕВР цени са формирани при противоречие с нормативните разпоредби, решението в оспорената част е незаконосъобразно като противоречащо на материалния закон и следва да бъде отменено на основание чл. 146, т. 4 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК). ВАС е приел, че решението на АССГ следва да се остави в сила, като валидно, допустимо и правилно, като краен резултат, но по частично различни от изложените в него мотиви, като касационната инстанция е изложила подробни мотиви в тази връзка.

ВАС приема за правилни изводите на АССГ за незаконосъобразност на оспорения административен акт по отношение на **разходите за закупуване на квоти за емисии парникови газове**. По силата на чл. 48, ал. 1 от Закона за ограничаване изменението на климата (ЗОИК) топлофикационното дружество трябва да извърши разходи за покупка на

емисионни квоти, които са пряко свързани с лицензионната му дейност и които трябва да се включат в утвърдените прогнозни необходими годишни приходи на основание чл. 8, ал. 1 и чл. 32, ал. 1, т. 1 от Наредба № 5 от 23 януари 2014 г. за регулиране на цените на топлинната енергия (НРЦТЕ). Разпоредбата на чл. 48, ал. 1 от ЗОИК задължава операторите на инсталации, притежаващи разрешително за емисии на парникови газове, до 30 април всяка година да предадат определен брой квоти, равняващи се на общото количество емисии, отделени от инсталацията. За неизпълнение на изискванията на тази разпоредба на операторите на инсталацията се налага имуществена санкция за всеки тон еквивалент въглероден диоксид, за който операторът не е предал квоти. Именно въз основа на тези си законови задължения дружеството трябва да извърши разходи за покупка на емисионни квоти, които са пряко свързани с лицензионната му дейност и които трябва да се включат в утвърдените прогнозни необходими годишни приходи. Съгласно схемата за безплатно разпределение на квоти на парникови газове по силата на дерогация по чл. 10а и чл. 10в от Директива 2009/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. за установяване на схема за търговия с квоти за емисии на парникови газове в Общността, получаваните от операторите на инсталации безплатни квоти ежегодно намаляват, което води до необходимост за закупуване на емисионни квоти в по-голям размер спрямо отчетените за предходния период. В случай на недостиг на квоти, т.е. при необходимостта да се предадат емисионни квоти над разпределените безплатни такива по чл. 10а и чл. 10в от Директива 2003/87/ЕО от 13 октомври 2003 година, за дружеството е налице задължение да ги закупи, което се явява съответен разход. Според ВАС, КЕВР не е признала заявления от дружеството разход в противоречие на принципа на чл. 31, т. 2 от ЗЕ, според който цените на енергийните предприятия следва да възстановяват икономически обосноваваните разходи за дейността им. В случая, КЕВР не е съобщила ежегодното намаляване на безплатните квоти за емисии на парникови газове, което ще доведе до увеличаване на необходимостта от закупуване на по-големи количества квоти през прогнозния регулаторен период в сравнение с отчетния, като е изчислила прогнозните разходи за закупуване на емисии въглероден диоксид на база на количества и цени за предходния отчетен период. Този ценообразуващ елемент представлява променлив разход по смисъла § 1, т. 10 от ДР на НРЦТЕ, поради което е икономически обосновавано разходите за емисии да се включват в цените на периода, за който са относими, на база прогноза. Всички икономически обосновани разходи, в т.ч. и разходите за закупуване на необходимите квоти за емисии парникови газове следва да бъдат включвани в цените на услугите за периода, за който се отнасят, тъй като в противен случай се получава изместване на разходи, които да бъдат заплащани от клиентите през период, към който са неотнесими. Както количествата, така и цената на емисионните квоти следва да бъдат прогнозни за предстоящия регулаторен период, а не отчетни, тъй като енергийните предприятия ще закупуват емисиите през бъдещ период, като изискването е прогнозирането да е въз основа на данни от националната и международната практика съгласно чл. 3, ал. 4 и чл. 8, ал. 4 от НРЦТЕ. В тази връзка касационната инстанция намира, че правилно е прието в съдебната комплексна технико икономическа експертиза (СКТИЕ), че непризнаването на разходите за въглеродни емисии за разглеждания период е икономически необосновавано, тъй като разходите за въглеродни емисии са относими за периода, а също така са реално платими през регулаторния период и могат да бъдат прогнозирани, както всеки един елемент от останалите групи разходи. ВАС се позовава на експертизата, която е изследвала и установила тенденция и данни за покачване на борсовите цени на квоти на двете международни борси, като в тази връзка прави извод, че АССГ правилно е счел, че приетата от Комисията цена на въглеродните емисии от 22 €/тон е занижена спрямо пазарните нива към датата на приемане на Решение № Ц-28 от 01.07.2020 г. на КЕВР с 12 %, като се отклонява с над 25 % към края на 2020 г. и с над 40 % от нивата към февруари 2021 г. Отделно от това, се получава натрупване на разходи, които ако не бъдат компенсирани остават за сметка на топлофикационното дружество и формират загуби, намалявайки утвърдената им възвръщаемост. В този смисъл, оспореното решение на регулатора противоречи на предвидения в чл. 31, т. 2 от ЗЕ принцип на регулиране, според който цените

на енергийните предприятия следва да възстановяват икономически обоснованите разходи за дейността им.

ВАС намира, че правилно първоинстанционният съд е приел за основателно възражението на „Топлофикация – Враца“ ЕАД по отношение на **разходите за амортизации**. В касационното решение се посочва, че при изпълнение на правомощията си по ценово регулиране КЕВР е задължена да осигурява баланс между интересите на енергийните дружества и клиентите. Разходите за амортизации следва да се извършват на база отчетната стойност на относимите активи към преноса, съответно производството, като срокът за амортизиране да се определя по групи активи, съобразно полезния им живот по групи, така както е прието като подход и в данъчното законодателство. Според изслушаната по делото СКТИЕ, намалението на разходите за амортизация на активите: за обновяване на материалните производствени мощности, е технически необосновано, от една страна – поради физическото остаряване на оборудването, а от друга – поради бързото развитие на техниката, изискващо непрекъснато обновяване на производственото оборудване; обновяване на топлопреносната структура е технически необосновано, предвид спешната нужда от подмяната ѝ, както и поради техническото ѝ състояние, така и поради преоразмереност спрямо намалените топлинни товари. Според ВАС, административният съд правилно е отбелязал, че подходът за осредняване, използван от КЕВР, не отразява коректно полезния живот на активите в производството и в преноса, и определените разходи за амортизации в резултат на него не възстановяват икономически обоснованите разходи за амортизации на дружествата. Според съда, вещото лице икономист правилно е приело в СКТИЕ, че икономически обоснованият начин за преценка и изчисляване разходите за амортизации е с определяне на полезен живот по групи активи - еднакъв за всички дружества с цел да бъдат равнопоставени и при съобразяване на техническия и икономическия полезен живот, а не както е приела КЕВР осреднен полезен живот на всички активи в производството, съответно в преноса, което може да доведе до ощетяване на някои енергийни предприятия, поради разлики в отчетната стойност на активите от различните групи, чиито полезен живот е различен.

ВАС приема за правилни изводите на първоинстанционния съд по отношение на **разходите за ремонт**. В тази връзка в касационното решение се посочва, че енергийно предприятие, осъществяващо лицензионна дейност „производство на електрическа и топлинна енергия“, е задължено, по силата на предоставената му лицензия, да експлоатира, поддържа и развива производствените си съоръжения в съответствие с Правилата на мрежата, ЗЕ, всички приложими нормативни актове и производствените указания, включително техническите норми за безопасност на съоръженията. Дружеството е задължено да поддържа енергийните си съоръжения в изправност и да спазва ремонтна програма, която да гарантира безаварийност и постигане на номиналните производствени показатели. За изпълнение на лицензионните си задължения и прогнозната производствена програма, дружеството разполага с машини и съоръжения, които следва да поддържа в добро техническо състояние чрез постоянна техническа поддръжка, както и чрез извършване на периодични текущи, средни и основни ремонти. В тази връзка, „Топлофикация – Враца“ ЕАД е предоставило подробна ремонтна програма за периода 01.07.2020 г. – 30.06.2021 г., включваща основни ремонти и ремонти на основни и спомагателни съоръжения, подробно описание в СКТИЕ. Вещите лица в експертизата са посочили, че представената от дружеството производствена програма е съобразена с наработката (моточасовете) на основното оборудване на предприятието, както с препоръките на производителите на оборудването за обслужване и ремонт, гарантиращи нормалната експлоатация, производствения капацитет и проектния ресурс на енергийните съоръжения. В СКТИЕ е посочено от вещите лица, че нямат обяснение за драстичното разминаване в размера на разходите за ремонт, съгласно ремонтната програма на ТЕЦ – от една страна и разходите за ремонт, съгласно записите в ценовите модели, представени на КЕВР от друга страна. Посочено е, че непризнаването в достатъчен размер на разходите за ремонт/подмяна на амортизираната топлопреносна мрежа на дружеството и съответно неизпълнението им

неминуемо ще доведе до допълнително завишаване на загубите на топлинна енергия по преноса, които загуби, дори при изпълнение на предвидените ремонти се очаква да са почти двойно по-големи от загубите в топлопреносната мрежа на София и почти 4 пъти по-големи от загубите в добрите европейски образци. В тази връзка за процесния регулаторен период разходите за ремонт, са технически и икономически обосновани и наложителни. Тези разходи представляват условно постоянен разход за дружеството, необходим за осъществяване на лицензионните и други му дейности, свързани с производство на топлинна и електрическа енергия.

ВАС споделя изводите на АССГ по отношение на **разходите за резервиране на капацитет**. Според касационната инстанция, съдът правилно е приел, че резервирането на капацитет за природен газ несъмнено представлява разход, произтичащ от наложени задължения към обществото, включително свързани със сигурността на снабдяването по смисъла на чл. 35 от ЗЕ. Видно от СКТИЕ от техническа гледна точка, за да функционират съоръженията на процесната ТЕЦ би следвало да са налични съответните количества природен газ. Разходите за природен газ са технически обосновани. Становището на вещото лице-икономист е, че разходите за резервиране на капацитет са присъщи и необходими за осъществяване на лицензионната дейност по производство на електрическа и топлинна енергия, и са икономически обосновани, като свързани с доставката/закупуването на основно гориво за производство – природен газ. Непризнаването на разходи се отразява в намаление на реализираната възвръщаемост или в загуба на дружеството, когато не се възстановяват икономически обосновани разходи за дейността, което се споделя от настоящата инстанция.

На следващо място, ВАС приема за правилни изводите на АССГ, че корекцията на КЕВР на **нормата на възвръщаемост на привлечения капитал** е в противоречие на предвидения в чл. 31, т. 4 от ЗЕ принцип на регулиране, според който цените на енергийните предприятия трябва да осигуряват икономически обоснована норма на възвръщаемост на капитала. Съдът посочва, че видно от Справка № 3 нормата на възвръщаемост на привлечения капитал (НВпк) е коригирана, като заявената 6.66% е одобрена на 3.24 %, а нормата на възвръщаемост на собствения капитал (НВск) е коригирана от 7 %, каквато е била утвърдената за предходния период, на 5 %, като в резултат на това намаля среднопретеглената норма на възвръщаемост от 7.49 % на 4.96 %. С обжалвания административен акт КЕВР е утвърдила норма на възвръщаемост на привлечения капитал на база на статистически данни на БНБ към 31.12.2019 г. Според ВАС, АССГ правилно е приел, че не е икономически обосновано статистическите данни за лихвените нива към края на 2019 г. да се прилагат към кредити, привлечени от топлофикационното дружество в предходен регулаторен период при положение, че дружеството няма нито задължението, нито възможността да предоговаря или рефинансира кредитите си ежегодно. Позовавайки се на СКТИЕ, ВАС приема, че одобрената от КЕВР норма на възвръщаемост може да се приеме за икономически обоснована за кредити, получени през периода, за който се отнася, но не се отчитат влияния като такси за разглеждане и управление на кредита и други, каквито са налице при банковите заеми. Директното прилагане на пазарната лихва към края на последната календарна година без анализ и прилагане на корекции е необосновано от икономическа гледна точка, както обосновано е приело вещото лице по СКТИЕ. При определяне на утвърдената среднопретеглена норма на възвръщаемост, КЕВР е приложила т. 41 от Указания-НВ, като е взела предвид норма на възвръщаемост на привлечения капитал (НВпк) от 3,24% по официални данни на БНБ за кредити за нефинансови предприятия, за периода към края на предходната 2019 г. Съгласно посочената т. 41, КЕВР определя пределна пазарна цена на привлечения капитал, на основата на статистически данни за пазарните ѝ величини и/или официално публикувана прогнозна информация. В тази връзка касационната инстанция счита, че в т. 41 на Указанията не е посочено към кой момент следва да се вземат статистическите данни за пазарната цена на привлечения капитал, но КЕВР необосновано приема статистическите данни към края на предходната година, без да обсъди дали са актуални към датата на постановяване на оспореното решение, още по-малко какви са прогнозните стойности през целия ценови период.

Касационната инстанция преценява като частично правилно решението на АССГ относно незаконосъобразност на административния акт на КЕВР по отношение на разходите за лицензионна дейност, включващи: **разходи за достъп до електропреносната мрежа и разходи за ежемесечни вноски във „Фонд сигурност на електроенергийната система“**. Според ВАС, първоинстанционният съд неправилно е приел за основателно възражението на „Топлофикация – Враца“ ЕАД по отношение на разходите за достъп до и/или пренос през електропреносната, съответно електроразпределителните мрежи, като неправилно е приложил материалния закон. ВАС отбелязва, че към датата, на която е прието решението на КЕВР, е в сила чл. 11, ал. 5 от Наредба № 1 от 14.03.2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия (НРЦЕЕ), според която за целите на регулирането на цените по чл. 30, ал. 1, т. 1 – 4 и чл. 33 от ЗЕ в състава на признатите от комисията разходи не се включват разходи за заплащане на цени за достъп до и/или пренос през електропреносната, съответно електроразпределителните мрежи, които се дължат от производители на електрическа енергия. Същото правило е намерило отражение и в чл. 33, ал. 6 от ЗЕ. Налице е нормативна разпоредба, която изрично изключва от състава на признатите от Комисията разходи, разходите за заплащане на цени за достъп и пренос през електропреносната, съответно електроразпределителните мрежи, които се дължат от производители на електрическа енергия.

По отношение на разходите за ежемесечни вноски във „Фонд сигурност на електроенергийната система“ в размер на 5 % от приходите от продадена електрическа енергия без ДДС, съдът от първата инстанция правилно е приел според ВАС, че разходите, които дружеството прави за вноски във фонда са присъщи и необходими за лицензионната му дейност по производство на електрическа енергия. Непризнаването на тези разходи води до изчисляването на по-ниски цени, съответно по-ниска възвръщаемост и по-голяма вероятност за реализиране на загуби от дружеството.

ВАС приема за основателно възражението на жалбоподателя по отношение на **разходите за заплати и възнаграждения**. Касационната инстанция счита, че по отношение на този ценообразуващ елемент АССГ е формирал законосъобразен правен извод, основан на данните по делото и комплексната технико-икономическа експертиза. Във връзка с разходите за заплати и възнаграждения, заявени от „Топлофикация Враца“ ЕАД е установено, че корекцията в заявените от дружеството разходи е в увеличение с 93 хил. лв. от 2 221 хил. лв. на 2 314 хил. лв. Допуснатото от КЕВР увеличение на разходите за възнаграждения и заплати е в размера на 8,9 % във връзка с увеличението на минималната работна заплата в страната от 01.01.2020 г. В обосновката си за исканото увеличение на разходите за заплати и възнаграждения „Топлофикация Враца“ ЕАД е посочила, че с него цели покачване на средната заплата в дружеството, с оглед на доближаване до средните нива за сектора съгласно данните на НСИ, както и попълване на незаетите работни места. Установено е от доказателствата по делото, че средната заплата в топлофикационното дружество е в размер на 1 328 лв./месец, а без включване на възнагражденията на съвета на директорите е 1 304 лв./месец, а средната работна заплата в отрасъл „Енергетика“ е в размер на 2 043 лв. Дружеството е обосновало исканото увеличение с необходимостта от привличане и поддържане на високо квалифициран персонал на длъжност в предприятието. Видно от СКТИЕ се установява, че КЕВР по преписката не е предоставила данни да е направила сравнителен анализ по отношение на заплащането в различните дружества. От заключението по СКТИЕ е установено, че средната заплата в дружеството – 1 328 лв./месец, като тя изостава с 35 % (715 лв.) от средната в отрасъл „Енергетика“ за страната – 2 043 лв./месец, което затруднява наемането на работници и служители. В случая КЕВР е извършила посоченото увеличение в разходите в нарушение на приложимите чл. 8, ал. 4 от НРЦТЕ, съответно чл. 11, ал. 4 от НРЦЕЕ и Глава втора, раздел I от Указанията, в които е предвидено КЕВР да утвърждава прогнозен размер на разходите след преценка за икономическата им обоснованост, въз основа на представени от дружествата обосновки и доказателства и на база сравнителен анализ, което в случая според съда не е сторено. Касационната инстанция счита, че ограничението от КЕВР на допуснатото увеличение до 8,9

% не отчита състоянието на пазара на труда в различните региони на страната и няма да позволи повишаване на конкурентоспособността на дружеството в региона при наемане на персонал. Прилагайки един и същ процент увеличение без да отчита конкретното изоставане на дружеството с 35 % спрямо средната заплата в сектора, административният орган е нарушил принципите за съразмерност и равенство, обективирани в чл. 6 и чл. 8 от АПК, доразвити в специалната уредба на чл. 23, т. 3 от ЗЕ, задължаващ при упражняване на правомощията си по ценово регулиране, Комисията да осигурява равнопоставеност между енергийните предприятия.

Съгласно чл. 173, ал. 1 от АПК, след като отмени административния акт, съдът решава делото по същество, когато въпросът не е предоставен на преценката на административния орган. Извън случаите по ал. 1, както и когато актът е нищожен поради некомпетентност или естеството му не позволява решаването на въпроса по същество, съдът отменя административния акт и изпраща преписката на съответния компетентен административен орган за решаване на въпроса по същество със задължителни указания по тълкуването и прилагането на закона (чл. 173, ал. 2 от АПК). С оглед изложеното, предвид отменителното съдебно решение и разпоредбите на АПК, КЕВР следва да се произнесе с ново решение вместо отмененото при спазване на указанията на съда по тълкуването и прилагането на закона - материалноправните норми, действащи към момента на постановяване на Решение № Ц-28 от 01.07.2020 г., в частта му по т. 6, което налага технико-икономически анализ на фактите и обстоятелствата, релевантни към момента на приемане на посоченото решение на КЕВР.

Във връзка с горното и след извършен анализ при съобразяване на дадените от съда задължителни указания с Решение № 2547 от 17.03.2022 г. на Върховния административен съд по адм. дело № 5544 от 2021 г., с което е оставено в сила Решение № 1839 от 22.03.2021 г. на Административен съд - София град, Трето отделение, 55 състав по адм. дело № 7404 от 2020 г., цените и техните ценообразуващи елементи на „Топлофикация - Враца“ ЕАД за ценовия период от 01.07.2020 г. до 30.06.2021 г., са както следва:

1. Разходи за закупуване на квоти за емисии парникови газове:

За регулаторния период 01.07.2020 г. - 30.06.2021 г. разходите за закупуване на емисионни квоти на „Топлофикация - Враца“ ЕАД са определени в размер на 2 239 хил.лв. (1 856 хил.лв. + 383 хил.лв. = 2 239 хил.лв.). Същите са изчислени при съобразяване със следното:

1.1. Разходите за квоти за въглеродни емисии (CO₂) на „Топлофикация - Враца“ ЕАД, утвърдени в отмененото Решение № Ц-28 от 01.07.2020 г., са определени в размер на 1 856 хил. лв., (43 155 t CO₂ x 43,01лв./t = 1 856 хил. лв.).

1.2. С последващо Решение № Ц-26 от 01.07.2021 г. на КЕВР са извършени корекции на необходимите приходи по отношение на разходите за квоти за въглеродни емисии, съгласно чл. 24а, ал. 1 от НРЦЕЕ и чл. 8, ал. 10 от НРЦТЕ, като на дружеството е компенсиран недовзет приход за квоти за въглеродни емисии, в размер на 761,5 хил. лв., при отчетена средна цена на емисии CO₂ за периода 01.07.2020 г. – 15.04.2021 г., в размер на 30,97 евро/t.

Корекция по въглеродни емисии

	20/21	Общо:
Количество, Qe	тона	43 406
Прогнозна цена на въглеродни емисии , Цпе	евро/тон	22,00
Отчетена цена на въглеродни емисии , ЦII	евро/тон	30,97
надвзет/недовзет приход от въглеродни емисии	хил.лв	-761,5

1.3. В изпълнение на Решение № 2547 от 17.03.2022 г. на ВАС по адм. дело № 5544 от 2021 г. за целите на ценообразуването се приема средна отчетна цена (Average auction price) на CO₂ квоти от проведените в периода от 01.07.2020 г. до 30.06.2021 г. първични търгове (Primary market auction) на Европейската енергийна борса (European Energy Exchange) в размер на **35,34** евро/тон CO₂ (69,12 лв./тон CO₂).

Левовата равностойност е изчислена с фиксирания валутен курс на Българската народна банка (1,95583 лв./евро). При изчисляването на посочената цена не са взети предвид постигнатите отчетни цени на CO₂ квоти на проведените търгове на германската и полската борси, както и тези за авиационни оператори. Поради това, че регулаторният период 01.07.2020 г. - 30.06.2021 г. обхваща полугодията на две календарни години (2020 г. и 2021 г.), за целите на изчисленията са използвани публично достъпни данни във файлове с наименование Emmision-spot-primary-market-auction-report-2020 и Emmision-spot-primary-market-auction-report-2021, които са публикувани в меню: Market data-Environmental Markets-Auction Market- Information Downloads или чрез пряк достъп от следния линк:

<https://www.eex.com/en/market-data/environmental-markets/eua-primary-auction-spot-download>.

Отчетеният разход за квоти за въглеродни емисии за регулаторния период 01.07.2020 г. – 30.06.2021 г. е в размер на **3 000 хил. лв.** (43 406 t CO₂ x 35,34 евро/t = 1 534 евро или 3 000 хил. лв.).

Разликата между отчетения разход за квоти за въглеродни емисии за регулаторния период 01.07.2020 г. - 30.06.2021 г. (3 000 хил. лв.) и сбора от признатия разход за квоти за въглеродни емисии в отмененото Решение № Ц-28 от 01.07.2020 г. и компенсирания недовзетия приход за квоти емисии, по Решение № Ц-26 от 01.07.2021 г. (1 856 хил. лв. + 762 хил. лв. = 2 618 хил. лв.), е в размер на **383 хил. лв.** (3 000 хил. лв. – 2 618 хил. лв. = 383 хил. лв.).

В тази връзка, за регулаторния период 01.07.2020 г. – 30.06.2021 г. разходите за квоти за въглеродни емисии на „Топлофикация - Враца“ ЕАД са определени в размер на **2239 хил.лв.** (1 856 хил.лв. +383 хил.лв. = 2 239 хил.лв.).

2. Разходи за амортизации:

Разходите за амортизации в преноса са в размер на **83 хил. лв.**, съгласно принципите на ценово регулиране, посочени в чл. 23, т. 4 и т. 5 от ЗЕ за осигуряване на баланс между интересите на енергийните предприятия и клиентите и на равнопоставеност между отделните категории енергийни предприятия и чл. 31, т. 2 от ЗЕ, и при съобразяване с установеното в мотивите на Решение № 2547 от 17.03.2022 г. на Върховния административен съд по адм. дело № 5544 от 2021 г. Не са представени от „Топлофикация - Враца“ ЕАД обосновки за техническия и икономическия полезен живот на активите по видове. Прилагането на линеен метод на амортизация не е достатъчно, за да се приеме, че заявителят е спазил всички изисквания относно прогнозиране на разходите. Освен това, следва да се има предвид, че при възприемане на специфичния подход, избран в счетоводната политика на

всяко отделно регулирано дружество, предприятията и техните клиенти няма да бъдат третираны равнопоставено, което е императивно изискване на чл. 23, т. 5 от ЗЕ. В тази връзка и доколкото техническите и експлоатационните характеристики на енергийните обекти за пренос на топлинна енергия на всички регулирани дружества са служебно известни на регулаторния орган, е извършена обобщена оценка на техния полезен живот, като е прието за целесъобразно за регулаторни цели да се приемат единни амортизационни квоти за активите в преноса на топлинна енергия, като в съответствие с §1, т. 5 от Допълнителните разпоредби на НРЦТЕ, която определя, че *„полезен живот“ е срокът, за който комисията приема, че даден актив може да бъде амортизиран*, се приема полезен живот от 35 г. за активите в преноса на топлинна енергия. НРЦТЕ и НРЦЕЕ не съдържат изисквания относно начина на групиране на активите при определяне на амортизационните квоти, поради което преценката е извършена при условията на оперативна самостоятелност. Активите са групирани съобразно регулираните дейности, за които на дружествата се утвърждават цени, а именно – активи в производството и активи в преноса, в съответствие с правилата за регулиране на цени, съгласно ЗЕ. Разпоредбите на данъчното законодателство са неприложими при определяне на цени, които подлежат на регулиране по реда на ЗЕ, видно от разпоредбите на чл. 9, ал. 6 от НРЦТЕ, чл. 14, ал. 4 от НРЦЕЕ, а също и т. 31 от Указания - НВ, които изискват разходите за амортизации да се изчисляват на основата на обосноваван от дружеството и признат от Комисията технически и икономически полезен живот на активите чрез прилагане на линеен метод на амортизация.

3. Разходи за ремонт:

Разходи за ремонт са определени на 838 хил. лв., съгласно отчетените за периода 01.07.2020-30.06.2021 г., и при съобразяване с установеното в мотивите на Решение № 2547 от 17.03.2022 г. на ВАС по адм. дело № 5544 от 2021 г.

4. Разходи за резервиране на капацитет:

По отношение на разходите за резервиране на капацитет, в експертизата, изслушана и приета по адм. дело № 7404 от 2020 г. на АССГ, последните два абзаца на стр. 54, вещите лица са посочили:

„При анализа на ценообразуващите елементи на заявените и утвърдени на дружеството цени, вещото лице - икономист установи, че в цената на природния газ, изчислена по въведените от КЕВР форми и образци, към цената на природния газ за закупуването му се включват и са били включени цена за пренос на природен газ и цена за капацитет, изчислени от "Топлофикация - Враца" ЕАД в размер на 22,71 лв./квт³ или разходи на обща стойност 497 921,09 лв. Тези разходи са били одобрени от КЕВР като част от цената на природния газ и не са били коригирани.

От приложените документи по делото не става ясно от къде дружеството ще закупува природния газ, който ще съхранява в ПГХ „Чирен“, договор не е приложен, и какви са условията по него. Тъй като към закупната прогнозна цена на природния газ, изчислена от КЕВР за регулаторния период, са добавени разходи за капацитет и пренос 22,71 лв./квт³, би следвало от тях да се покрива цената на услугите, платими на „Булгартрансгаз“ ЕАД“.

5. Норма на възвръщаемост на привлечения капитал:

В съответствие с Указания за образуване на цените на топлинната енергия и на електрическата енергия от комбинирано производство при регулиране чрез метода „норма на възвръщаемост на капитала“, приети с решение по протокол № 116 от 26.06.2018 г., по т. 1 на КЕВР (Указания-НВ), „Топлофикация-Враца“ ЕАД е представило Справка № 3 (от ценови модел справки от № 1 до № 9), от която е видно, че средната претеглена норма на възвръщаемост на привлечения капитал на дружеството към 31.12.2019 г. е 6,67%. В Справка № 3 дружеството е посочило договорените лихвени проценти и остатъчна главница, на базата на които е изчислен общият процент.

Съгласно чл. 31, т. 4 от ЗЕ цените на енергийните предприятия следва да осигуряват икономически обоснована норма на възвръщаемост на капитала и непазарните нива на нормата на възвръщаемост в ущърб на крайните клиенти не са в съответствие с тази норма. Регулаторните правомощия на Комисията включват определянето на пределни стойности на определени разходи, които могат да бъдат заимствани от официални източници, което се извлича и от разпоредбите на чл. 10, ал. 2 от НРЦТЕ и чл. 15, ал. 2 от НРЦЕЕ, според които нормата на възвръщаемост на привлечения капитал е в съответствие с пазарната норма. Нормата на възвръщаемост на привлечения капитал се изчислява по начина, посочен в т. 40 от Указания-НВ, но се утвърждава до размера, посочен в т. 41 от Указания-НВ, според която Комисията определя пределна пазарна цена на привлечения капитал на основата на статистически данни за пазарните ѝ величини и/или официално публикувана прогнозна информация. В този смисъл е допустимо едновременното прилагане на двата подхода по т. 40 и т. 41 от Указания-НВ.

В изпълнение на регулаторните си правомощия, Комисията има право да определя пределни нива на определени разходи, с оглед оптимизиране на ценовите нива. Комисията следва да създава пазарна среда, в която да приближава поведението на естествените монополисти до пазарното такова. Съгласно чл. 2, ал. 1, т. 3 и т. 4 от ЗЕ, основните цели на този закон са създаване на предпоставки за създаване и развитие на конкурентен и финансово стабилен енергиен пазар и енергийни доставки при минимални разходи. В чл. 2, ал. 2 от същия закон е предвидено наред с други и задължението производството и търговията с електрическа и топлинна енергия да се извършват при гарантиране интересите на потребителите. Целите, посочени в чл. 2 от ЗЕ са ангажимент на органите, осъществяващи държавната политика в енергетиката, регулиране на дейностите в енергетиката, както и на всички енергийни дружества, каквото е и „Топлофикация-Враца“ ЕАД. В тази връзка, с оглед спазване на изискванията на чл. 2, ал. 1, т. 4 от ЗЕ, е необходимо лицензиантът също да полага необходимите усилия, за да минимизира разходите си за осъществяване на лицензионната дейност. Гаранция за изпълнение на това задължение от енергийните предприятия е дейността на КЕВР по регулиране на цените в енергетиката и принципите, от които регулаторът се ръководи при извършването на тази дейност. На основание чл. 23, т. 4, т. 10 и т. 11 от ЗЕ, КЕВР следва да създава стимули за енергийните предприятия за ефективност на регулираните дейности, както и осигуряване на баланса между интересите на енергийните предприятия и клиентите. Предвид изложеното, приложимото законодателство допуска намаляване на нормата на възвръщаемост на привлечения капитал при отразяване на обективното състояние на пазара на кредитните услуги към съответния момент, с цел запазване относителната стабилност на цените на произведените от дружеството енергийни продукти в интерес на неговите клиенти.

С оглед горното, е извършена корекция на лихвата по взетите от дружеството кредити. Нормата на възвръщаемост на привлечения капитал е изчислена съгласно т. 40 и т. 41 от Указания-НВ, като средно претеглена величина от договорените годишни лихви на заемите и относителното тегло на съответния заем в общата сума на привлечения капитал, при пределна пазарна цена на привлечения капитал 3,24%, на основата на данни на Българската народна банка към 31.12.2019 г. (Лихвен процент и обеми по салда по кредити в лева за сектори нефинансови предприятия).

С оглед съобразяване с постановеното решение на ВАС, е извършен анализ на актуалните статистическите данни на пазарната цена на привлечения капитал към датата на постановяване на отмененото решение на КЕВР, както и на прогнозните стойности през целия ценови период 01.07.2020-30.06.2021 г. В тази връзка се установява, че съгласно официални данни на БНБ (Лихвени проценти и обеми по нов бизнес по кредити, различни от овърдрафт, за сектор Нефинансови предприятия по период на първоначално фиксиране на лихвения процент) за ценовия период 01.07.2020-30.06.2021 г. нивото на лихвите по кредитите до 1 млн. евро над 5 години са средно в размер на 1,76%, съответно за 2020 г. са в размер на 2,31% и 1,73% за 2021 г.

По тези съображения е обосновано целевата норма на възвръщаемост на привлечения капитал за регулаторния период 01.07.2020 г. – 30.06.2021 г. да е в размер на 3,24%. Определянето на ценообразуващите елементи за регулаторни цели, съобразено с пазарните им стойности, цели недопускане ощетяване на енергийните предприятия и клиентите, с което се спазва принципът в чл. 23, т. 4 от ЗЕ за осигуряване баланс между интересите на енергийните предприятия и клиентите.

6. Разходи за ежемесечни вноски във „Фонд сигурност на електроенергийната система“:

Съгласно чл. 36е, ал. 4 от ЗЕ за целите на ценовото регулиране в състава на признатите от комисията разходи не се включват разходи за вноски по ал. 1, т.е. вноски във фонд „Сигурност на електроенергийната система“. Следователно разходите за ежемесечни вноски във „Фонд сигурност на електроенергийната система“ не се признават в цените по силата изрична законова разпоредба.

7. Разходи за заплати и възнаграждения:

Разходите за заплати и възнаграждения са коригирани от 2 314 хил. лв. на 2 402 хил. лв., съобразено с установеното в мотивите на Решение № 2547 от 17.03.2022 г. на ВАС по адм. дело № 5544 от 2021 г.

В резултат на направените корекции с оглед спазване указанията на съда, цените на електрическата и на топлинната енергия на „Топлофикация - Враца“ ЕАД, за периода от 01.07.2020 г. до 30.06.2021 г., са както следва:

1. Преференциална цена на електрическата енергия (без ДДС) – 189,61 лв./MWh;
2. Премия по чл. 33а от ЗЕ (без ДДС) – 100,18 лв./MWh;
3. Еднокомпонентна цена на топлинната енергия с топлоносител гореща вода (без ДДС) – 79,18 лв./MWh;
4. Ценообразуващи елементи на цените по т.1 и т.3:
  - 4.1. Необходими годишни приходи – 16 909 хил. лв., в т. ч.:
    - 4.1.1. Разходи – 16 407 хил. лв., от които условно-постоянни – 5 255 хил. лв. и променливи – 11 152 хил. лв.;
    - 4.1.2. Регулаторна база на активите – 10 118 хил. лв.;
    - 4.1.3. Норма на възвръщаемост – 4,96%;
  - 4.2. Количество електрическа енергия от високоефективно комбинирано производство – 55 575 MWh;
  - 4.3. Количество топлинна енергия с топлоносител гореща вода – 80 469 MWh.

Предвид гореизложеното и на основание чл. 21, ал. 1, т. 8 и т. 8б, във връзка с чл. 30, ал. 1, т. 4 и чл. 33 и чл. 33а от Закона за енергетиката, чл. 173, ал. 2 от Административнопроцесуалния кодекс и в изпълнение на задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона, дадени с Решение № 2547 от 17.03.2022 г. на Върховния административен съд по адм. дело № 5544 от 2021 г., с което е оставено в сила Решение № 1839 от 22.03.2021 г. на Административен съд - София град, Трето отделение, 55 състав по адм. дело № 7404 от 2020 г.,

КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

Р Е Ш И:

Утвърждава на „Топлофикация Враца“ ЕАД за периода от 01.07.2020 г. до 30.06.2021 г.:

1. Преференциална цена на електрическата енергия (без ДДС) – 189,61 лв./MWh;
2. Премия по чл. 33а от ЗЕ (без ДДС) – 100,18 лв./MWh;
3. Еднокомпонентна цена на топлинната енергия с топлоносител гореща вода (без ДДС) – 79,18 лв./MWh;
4. Ценообразуващи елементи на цените по т.1 и т.3:
  - 4.1. Необходими годишни приходи – 16 909 хил. лв., в т. ч.:
    - 4.1.2. Разходи – 16 407 хил. лв., от които условно-постоянни – 5 255 хил. лв. и променливи – 11 152 хил. лв.;
    - 4.1.2. Регулаторна база на активите – 10 118 хил. лв.;
    - 4.1.3. Норма на възвръщаемост – 4,96%;
  - 4.2. Количество електрическа енергия от високоефективно комбинирано производство – 55 575 MWh;
  - 4.3. Количество топлинна енергия с топлоносител гореща вода – 80 469 MWh.

Решението подлежи на обжалване пред Административен съд София-град в 14-дневен срок.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ДОЦ. Д-Р ИВАН Н.ИВАНОВ

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:

РОСИЦА ТОТКОВА